

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля Освітня (освітньо-професійна) програма Підприємництво
Курс, семестр	курс, 1-2 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 6,5 Загальна кількість годин – 195 год., із яких: - лекції – 40 год.; - практичні – 26 год. Форма семестрового контролю – залік/екзамен.
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова освітня компонента навчальна дисципліна
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Писаренко Світлана , к.с.-г.н., доцент Контакти: ауд. 484 (навчальний корпус 4) svitlana.pysarenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/volkova-nelya-vasylivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню: цикл природничих наук.
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності <i>фахові:</i> ФК 2 Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур ФК 12 Здатність до прийняття управлінських рішень у сфері запровадження, здійснення та аналізу результативності інноваційних технологій, технологічних процесів на агропідприємствах.
Програмні результати навчання	ПРН 2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності. ПРН 22 Вирішувати професійні завдання та здійснювати підприємницьку діяльність в аграрній сфері, враховуючи вимоги збалансованого природокористування.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому	

контексті, долучення до професійної діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, вміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столів, громадських заходах тощо.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Забезпечення достатнього рівня теоретичних знань і практичних навичок у здобувачів вищої освіти обраної спеціальності, необхідних для формування у майбутніх фахівців знань технологічних процесів та пріоритетних напрямків їх розвитку; вмінь, спрямованих на досягнення запланованих результатів господарювання шляхом оптимального застосування і обґрунтування їх вибору; практичних навичок у прийнятті науково-обґрунтованих рішень в умовах розвитку ринкових відносин.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Системи господарства, технологічний розвиток, та їх закономірності.
Тема 2. Пріоритетні напрямки технологічного розвитку та прогресивні види технології.
Тема 3. Основи рослинництва, технологія вирощування основних сільськогосподарських культур.
Тема 4. Основи тваринництва, технологія вирощування тварин в сільському господарстві.
Тема 5. Технологія виробництва та зберігання кормів.
Тема 6. Технологія зберігання сільськогосподарської продукції.
Тема 7. Система технологій переробних галузей продукції сільського господарства.
Тема 8. Основи механізації АПК.
Тема 9. Економічна оцінка технологій.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- за джерелом знань

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;

наочні методи: ілюстрування; демонстрування;

практичні методи: вправи; практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, підготовка реферату,

- за ступенем керівництва

методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи

робота під керівництвом викладача: виконання практичних завдань

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання відображенні в додатку

	до силабусу!
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
-щодо термінів виконання та перескладання	Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка формується деканом факультету / директором інституту / завідувачем аспірантури і докторантури, за участю відповідної кафедри. Отримана оцінка у результаті другого повторного складання екзамену є остаточною. У випадках конфліктної ситуації, за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету / директором інституту / завідувачем аспірантури і докторантури створюється комісія в складі трьох осіб для проведення екзамену, до якої можуть входити: завідувач кафедри, члени групи 10 забезпечення освітньої програми, науково-педагогічні працівники відповідної кафедри, завідувач аспірантури і докторантури / представники деканату / директорату, студентського сенату та студентської первинної профспілкової організації.. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
-щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету / директор інституту / завідувач аспірантурою і докторантурою.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
-щодо оскарження результатів	Складання екзамену для підвищення позитивної оцінки з

ОЦІНЮВАННЯ

навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти, що візується завідувачем відповідної кафедри та деканом факультету / директором інституту / завідувачем аспірантури і докторантури. Кількість навчальних дисциплін, які можна перездати здобувачу вищої освіти за весь період навчання, не повинна перевищувати чотирьох. Оцінка, отримана під час перездачі є остаточною.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Надикто В. Т., Кюрчев В. М, Кувачов В. П. Використання техніки в агропромисловому комплексі: *підручник*. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 268 с.
2. Скляр О. Г., Болтянська Н. І. *Основи проектування тваринницьких підприємств Підручник для здобувачів ступеня вищої освіти закладів вищої освіти*. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 380 с.
3. Самойчук К. О., Скляр О. Г., Кюрчев С. В. Обладнання складів для зберігання плодоовочевої та м'ясомолочної продукції: *навчальний посібник*. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2019. 185 с.
4. Скляр О. Г., Скляр Р. В., Болтянська Н. І., Болтянський Б.В. Механізовані технології в виробництві сільськогосподарської продукції: *посібник-практикум*. Мелітополь: Люкс, 2019. 303 с.
5. Чорна Т. С., Мітков В. Б., Кувачов В. П. Механізовані технології виробництва сільськогосподарської продукції (рослинництво): *посібник-практикум для виконання лабораторних робіт*. Мелітополь: Люкс, 2020. 124 с.
6. Чорна Т. С., Кувачов В. П., Мілько Д. О., Мітков В. Б. Технологічні системи в землеробстві: *посібник-практикум. Електронний аналог посібника*. Мелітополь: ТДАТУ, 2021. 124 с.
7. Ялпачик В. Ф., Загорко Н. П., Скляр О. Г., Кюрчев С. В. Обладнання складів. Зберігання зерна і зерно продуктів. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 293 с.
8. Кернасюк Ю. Агросектор 1991-2021 у цифрах і фактах. *Агробізнес Сьогодні. Економічний гектар*, 24 січня 2022. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichniy-hektar/item/24134-ahrosektor-1991-2021- u-tsyfrakh-i-faktakh.html>.

Допоміжні

1. Антоненко В. М., Мамченко С. Д., Рогушина Ю. В. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : *навч. посібник*. Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2016. 212 с.
2. Адаптація агротехнологій до змін клімату: ґрунтово-агрохімічні аспекти / за наук. ред. С А. Балюка, В. В. Медведєва, Б. С. Носка. Харків : Стильна типографія, 2018. 363 с.
3. Кернасюк Ю. Агросектор 1991-2021 у цифрах і фактах. *Агробізнес Сьогодні. Економічний гектар*, 24 січня 2022. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichniy-hektar/item/24134-ahrosektor-1991-2021- u-tsyfrakh-i-faktakh.html>.
4. Мащенко Ю., Гайдєнко О., Шепілова Т. Сіємо сою: кроки до високих урожаїв. *Агробізнес Сьогодні*. 2018. Грудень. URL: <http://agro-business.com.ua/ahrarni-kultury/item/12545-siiemo-soiu-kroky-do-vysokykh-urozhaiv.html>.
5. Болтянська Н. І. Машиновикористання техніки в тваринництві: *навчальний посібник з виконання лабораторних робіт*. Мелітополь: ТДАТУ, 2019. 180 с.
5. Писаренко С. В., Решетник В. Г., Ільченко А. І. Ресурсний потенціал як чинник забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління. Серія: Економіка. Збірник наукових праць*. Випуск 1(67). Дніпро 2020. С. 99-105.
6. Писаренко С. В., Тошко Крістєв, Кацага Е. Технологічні інновації в сільському господарстві та їх особливості. *Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) «Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору»*. Полтава, 2021. С. 270-273.

7. Писаренко В. М., Антоненко А. С., Лук'яненко Г. В., Писаренко П. В. Система органічного землеробства агроєколога Семена Антонця. Полтава, 2017. 124 с.
8. Мащенко Ю., Гайденко О., Шепілова Т. Сіємо сою: кроки до високих урожаїв. *Агробізнес Сьогодні*. 2018. Грудень. URL: <http://agro-business.com.ua/ahrnarni-kultury/item/12545-siiemo-soiu-kroky-do-vysokykh-urozhaiv.html>.
9. Ревенко І. І., Хмельовський В. С., Заболотько О. О., Ребенко В. І. Проектування технологічних процесів у тваринництві: *підручник*. Київ : ЦП «Компринт», 2018. 292 с.
10. Сухопар О. О., Писаренко С. В. Використання земельних ресурсів в малих фермерських підприємствах. *Матеріали науково-практичної конференції за результатами проходження здобувачами вищої освіти виробничих практик*. Випуск 14. Полтава. ПДАА, 2020. С. 119-121.
11. Самойчук К. О., Кюрчев С. В., Ялпачик В. Ф. Інноваційні технології та обладнання галузі. Переробка продукції рослинництва: Мелітополь: видавничо-поліграфічний центр «Lux», 2020. 312 с.
12. Ялпачик В. Ф., Олексієнко В. О., Ялпачик Ф. Ю. Машини, обладнання та їх використання при переробці сільськогосподарської продукції. : Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2015. 96 с.
13. Ялпачик В. Ф., Загорко Н. П., Паляничка Н. О. Технологічне обладнання для переробки продукції тваринництва: Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2017. 274 с.
14. Entrepreneurship training: pedagogical management as a mechanism for establishment of adaptive educational environment in higher education institution [monograph]. Theory and practice of social, economic and technological changes. Nemoros s.r.o. Pragua, 2018. С. 228-234.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>.
2. Господарський Кодекс України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T030436>.
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: www.me.gov.ua.
4. Вирішення конкретних технічних питань і обговорення проблем в галузі систем технологій. URL: [Stack Overflow \(stackoverflow.com\)](http://Stack Overflow (stackoverflow.com)).
5. Бібліотека, що містить велику кількість наукових статей та журналів з комп'ютерних наук і систем технологій. URL: [IEEE Xplore \(ieeexplore.ieee.org\)](http://IEEE Xplore (ieeexplore.ieee.org)).
6. Канали YouTube, які пропонують відеолекції та практичні відео по системам технологій. URL: [YouTube \(www.youtube.com\)](http://YouTube (www.youtube.com)).

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і пава
Протокол від. «03» вересня № 1

ДОДАТОК А

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни Денна форма навчання 076ПТ_бд_2024 (1 семестр залік)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Системи господарства, технологічний розвиток, та їх закономірності	6	6	40	12
Тема 2. Пріоритетні напрямки технологічного розвитку та прогресивні	6	6		52

види технології.				
Тема 3. Основи рослинництва, технологія вирощування основних сільськогосподарських культур	6	6		12
Тема 4. Основи тваринництва, технологія вирощування тварин в сільському господарстві.	6	6		12
Тема 5. Технологія виробництва та зберігання кормів.	6	6		12
Разом	30	30	40	100

Денна форма навчання 076 ПТ бд 2023 (2 семестр екзамен)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 6. Технологічні системи у тваринництві	5	5	40	10
Тема 7. Технологічний розвиток сучасних сільськогосподарських підприємств та їх ефективність	5	5		50
Тема 8. Інноваційна діяльність та стратегічні аспекти технологій	5	5		10
Тема 9. Економічна оцінка технологій	5	5		10
Екзамен				20
Разом	20	20	40	100

Шкала та критерії та оцінювання проведення опитування

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
3-5	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його висвітлює. Наводить конкретні приклади. Генерує нові ідеї та використовує сучасні технології під час теоретичних досліджень соціального підприємництва. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
0-2	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, неаргументовано його висвітлює. Наводить не конкретні приклади. Частково генерує нові ідеї та частково використовує сучасні технології під час теоретичних досліджень соціального підприємництва. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні

Шкала та критерії та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію	
4-6	Здобувач вищої освіти правильно виконав завдання на практичних заняттях, вміє пояснити методику розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату. Вміє аргументувати свої думки, працює та дискутує зі здобувачами вищої освіти, генерує нові ідеї з соціального підприємництва. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні	
1-3	Здобувач вищої освіти розв'язав завдання на практичних заняттях, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання практичної роботи. Частково вміє аргументувати свої думки, працює та дискутує зі здобувачами вищої освіти, генерує нові ідеї з соціального підприємництва. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні	
0	Здобувач вищої освіти неправильно виконав завдання на практичних заняттях, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів з соціального підприємництва. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів	

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію	
17-40	У проекті висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; комплексність підходу до сталого розвитку; проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; якісна презентація та наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні	
6-16	У проекті висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; комплексність підходу до сталого розвитку; частково проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; якісна презентація та частково наведено	

	обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
3-5	У проекті не повністю висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; не прослідковується комплексний підхід до сталого розвитку; частково проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; наявна презентація але не наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
0-2	У проекті не висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; не прослідковується комплексний підхід до сталого розвитку; немає оцінки можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; наявна презентація але не наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів